

PROSPEKT

Otvoreni akcijski investicioni fond sa javnom ponudom „BORS INVEST FOND“

Društvo za upravljanje investicionim
fondovima „ MANAGEMENT SOLUTIONS“
d.o.o. Banja Luka

avgust, 2022. godine

Prospekt je javna ponuda i poziv za kupovinu udjela Otvorenog akcijskog investicionog fonda sa javnom ponudom „BORS INVEST FOND“ (u daljem tekstu: Fond).

U Prospektu su navedene sve potrebne informacije neophodne za donošenje odluka od strane investitora o ulaganju u udjele Fonda.

Prije donošenja odluke o ulaganju u udjele Fonda pozivaju se potencijalni investitori da prouče ovaj Prospekt kako bi se informisali o relevantnim podacima o Fondu i rizicima ulaganja.

„Prema našim uvjerenjima i u skladu sa našim spoznajama i podacima kojima raspolažemo, izjavljujemo da svi podaci iz ovog Prospekta čine cjelovit, tačan i istinit prikaz informacija na osnovu kojih ulagači mogu stvoriti potpun stav o investicionom fondu s javnom ponudom te donijeti odluku o ulaganju, a posebno rizicima povezanim sa prirodom fonda i njegovog ulaganja.“

Izvršni direktor Društva

Fatima Spahić

Izvršni direktor Društva

Dragan Kajkut

Predsjednik Upravnog odbora

Aleksandra Kujundžić

U V O D

Društvo za upravljanje investicionim fondovima je privredno društvo koje organizuje, osniva i upravlja investicionim fondovima, u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima i podzakonskim aktima.

Investicioni fond je institucija kolektivnog ulaganja, čiji je jedini cilj da prikuplja novčana sredstva i da ih u skladu sa unaprijed određenom investicionom politikom ulaže u različite vrste imovine radi ostvarenja prihoda i smanjenja rizika ulaganja.

Otvoreni investicioni fond sa javnom ponudom je posebna imovina, bez svojstva pravnog lica, koju, uz dozvolu Komisije, osniva društvo za upravljanje, sa ciljem prikupljanja novčanih sredstava javnom ponudom udjela u fondu.

Prikupljena novčana sredstva se ulažu u različite vrste imovine sa ciljem ostvarenja prihoda i smanjenja rizika ulaganja.

Sredstva fonda su odvojena od sredstava društva za upravljanje fondom.

Sadržaj

I OPŠTI PODACI	6
Naziv i vrsta investicionog fonda	6
Datum osnivanja i rok na koji se osniva	6
Istorijski razvoj Fonda	6
II OSNOVNI PODACI O INVESTICIONOM FONDU.....	7
III DOKUMENTI DOSTUPNI NA UVID.....	7
IV IME REVIZORA I DRUGIH DAVALACA USLUGA FONDU	8
Revizor Fonda	8
Depozitar Fonda	8
V PRAVA VLASNIKA UDJELA FONDA.....	8
VI POSTUPAK LIKVIDACIJE FONDA	9
VII VRSTA IMOVINE U KOJU JE FONDU DOZVOLJENO ULAGANJE	10
I OGRANIČENJA.....	10
VIII INVESTICIONI CILJEVI I POLITIKA ULAGANJA.....	11
Investicioni ciljevi	11
Politika ulaganja	11
Ciljana struktura portfelja Fonda.....	13
Način izmjene investicione politike	14
IX OSNOVNI RIZICI ULAGANJA U FOND	14
Rizici investiranja u Fond.....	14
Rizik gubitka vrijednosti	14
Rizik likvidnosti	14
Rizik otkupa udjela	14
Rizik promjene poreskih propisa	15
Rizici specifični poslovanju Fonda.....	15
Tržišni rizik.....	15
Kreditni rizik	17
Rizik koncentracije.....	18
Rizik likvidnosti	18
Rizik okruženja	19
X NAJNIŽI IZNOS POJEDINAČNOG ULAGANJA U FOND.....	19
XI REGISTRACIJA I EVIDENCIJA UDJELA FONDA.....	19
XII PRODAJA I OTKUP UDJELA.....	19
Prodaja udjela.....	20
Otkup udjela.....	21
Okup „IN SPECIE“	21
XIII UTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI UDJELA I VREDNOVANJE IMOVINE	22

XIV OBUSTAVA PRODAJE I OTKUPA UDJELA	22
XV TROŠKOVI I NAKNADE.....	Error! Bookmark not defined.
XV TROŠKOVI I NAKNADE.....	23
Naknade i troškovi vlasnika udjela	23
Ulazna naknada.....	23
Izlazna naknada	24
Slučajevi kada se ne naplaćuje naknada	24
Troškovi Fonda.....	24
Naknada društvu za upravljanje	25
XVI RASPOLAGANJE SA DOBITI FONDA	25
XVII PORESKI PROPISI KOJI SE PRIMJENJUJU NA FOND	25
XVIII ISTORIJSKI PRINOS FONDA.....	25
XIX PROFIL INVESTITORA KOME JE FOND NAMJENJEN.....	25
XX TRAJANJE POSLOVNE GODINE	26
XXI DATUM IZDAVANJA PROSPEKTA	26
XXII DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE INVESTICIONIM FONDOVIMA.....	26
„MANAGEMENT SOLUTIONS“ DOO BANJA LUKA	26
Osnovni podaci.....	26
Osnivanje, odobrenje za rad i osnovni kapital Društva	27
XXIII FONDOVI SA KOJIMA UPRAVLJA DUIF „MANAGEMENT SOLUTIONS“ DOO BANJA LUKA	27
XXIV IMENA I POVEZANOST ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA I NJIHOVE KRATKE BIOGRAFIJE	27
.....	27
XXV DODATNE INFORMACIJE	28
Statut Fonda	28
XXVI DEPOZITAR FONDA	29

I OPŠTI PODACI

Naziv i vrsta investicionog fonda

Otvoreni akcijski investicioni fond sa javnom ponudom „BORS INVEST FOND“.

Datum osnivanja i rok na koji se osniva

Fond je osnovan 12.10.2018. godine upisom u registar investicionih fondova kod Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, Rješenjem broj: 01-UP-51-477-4/18 u postupku preoblikovanja Zatvorenog mješovitog investicionog fonda sa javnom ponudom „BORS INVEST FOND“ a.d. Banja Luka, u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o investicionim fondovima (Službeni glasnik Republike Srpske broj: 82/15).

Vrijeme trajanja Fonda je neograničeno, tj. Fond je osnovan na neodređeno vrijeme i može prestati samo u slučajevima i na način predviđen Zakonom o investicionim fondovima.

Istorijski razvoj Fonda

Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „BORS INVEST FOND“ a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Fond) je nastao transformacijom Privatizacionog investicionog fonda „BORS INVEST FOND“ A.D. Banja Luka koji je od Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske dobio dozvolu za osnivanje 16.04.2002. godine, a registrovan je u Osnovnom sudu u Banja Luci 16.05.2002. godine. Osnivači Fonda su bila fizička lica koja su u postupku privatizacije svoje vaučere uložili u PIF „BORS INVEST FOND“ a.d. Banja Luka. Sva imovina, prava i obaveze Privatizacionog investicionog fonda „BORS INVEST FOND“ a.d. Banja Luka su prešle na Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „BORS INVEST FOND“ a.d. Banja Luka.

Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske je Rješenjem broj 01-UP-041-2747/07 od 03.07.2007. godine dala dozvolu za transformaciju Privatizacionog investicionog fonda „BORS INVEST FOND“ a.d. Banja Luka u Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „BORS INVEST FOND“ a.d. Banja Luka sa sjedištem u Banjaluci. Zatvoreni investicioni fond sa javnom ponudom „BORS INVEST FOND“ a.d. Banja Luka je u Osnovnom sudu u Banjoj Luci registrovan 27.07.2007. godine.

Nakon stupanja na snagu Izmjena i dopuna Zakona o investicionim fondovima („Sl. glasnik RS“ 82/15, 94/19), Društvo koje je upravljalo Fondom nije provelo proceduru usklađivanja sa novim zakonskim propisima jer je Upravni odbor Društva za upravljanje investicionim fondovima „Bors invest“ a.d. donio Odluku o pokretanju postupka raskida Ugovora o upravljanju sa ZIF-om „BORS INVEST FOND“ a.d. Banja Luka, nakon čega je Nadzorni odbor Fonda sproveo proceduru oko izbora novog Društva.

Fondom je do 08.07.2016. godine upravljalo Društvo za upravljanje investicionim fondovima „Bors Invest“ a.d. Banja Luka kada mu je Rješenjem Komisije za HOV RS broj 01-UP-52-279-3/16 prestala da važi dozvola za upravljanje investicionim fondovima.

Rješenjem Komisije za HOV RS broj 05-UP-51-505-4/16 od 08.07.2016. godine Fondom upravlja DUIF „Management Solutions“ d.o.o. Banja Luka. Otvoreni akcijski investicioni fond sa javnom ponudom „BORS INVEST FOND“ je nastao potpunim preoblikovanjem ZAIF u preoblikovanju „Bors invest fond“ a.d. Banja Luka prenosom cjelokupne imovine. Društvo za upravljanje investicionim fondovima „Management Solutions“ d.o.o. Banja Luka (u daljem tekstu „Društvo“) srazmjerno učešću u vlasništvu u ZAIF u preoblikovanju „Bors invest fond“ svakom akcionaru dodjeljuje udjele otvorenog investicionog fonda. Kako je broj emitovanih akcija u ZAIF u preoblikovanju Bors invest fond a.d. Banja Luka 1.263.637 akcija, shodno tome, svaki vlasnik jedne akcije ZAIF u preoblikovanju Bors invest fond a.d. Banja Luka postaje vlasnik jednog udjela u otvorenom fondu.

II OSNOVNI PODACI O INVESTICIONOM FONDU

Pun naziv Fonda	Otvoreni akcijski investicioni fond sa javnom ponudom „BORS INVEST FOND“
Skraćeni naziv Fonda	OAIF "BORS INVEST FOND"
Vrsta i podvrsta Fonda	Fond spada u vrstu otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom čije je poslovanje i druga pitanja od značaja za rad regulisano Zakonom o investicionim fondovima, kao i pravilnicima Komisije za hartije od vrijednosti RS. Podvrsta Fonda je akcijski fond koji ima uložena sredstva pretežno u akcije, kao i druge hartije od vrijednosti, instrumente tržišta novca i novčane depozite.
Upis u registar investicionih fondova kod Komisije za hartije od vrijednosti RS	Rješenje broj 01-UP-51-477-4/18 od dana 12.10.2018.godine
Oznaka fonda	JP – A – 16
Djelatnost Fonda	Predmet poslovanja Fonda je prikupljanje novčanih sredstava javnom ponudom udjela u fondu i ulaganje tih sredstava u dugoročne i kratkoročne prenosive hartije od vrijednosti, novčane depozite, uz primjereno uvažavanje načela sigurnosti, profitabilnosti, likvidnosti i disperzije rizika.
Vrijeme trajanja Fonda	Vrijeme trajanja Fonda je neograničeno
Forma organizovanja	Fond je posebna imovina bez svojstva pravnog lica
Društvo za upravljanje Fondom	Društvo za upravljanje investicionim fondovima "MANAGEMENT SOLUTIONS" d.o.o. Banja Luka
Sjedište Društva	Jovana Dučića 25, 78000 Banja Luka, Republika Srpska - Bosna i Hercegovina

III DOKUMENTI DOSTUPNI NA UVID

Godišnji i polugodišnji finansijski izvještaji, Prospekt Fonda, Statut Fonda kao i drugi akti i informacije o poslovanju Fonda mogu se dobiti u sjedištu Društva u Banjoj Luci, Jovana Dučića 25, svakim radnim danom u toku radnog vremena.

Dodatne informacije o aktivnostima Društva i Fonda, Prospekt Fonda te polugodišnji i godišnji izvještaji Fonda biće dostupni vlasnicima udjela i javnosti na internet stranici Društva www.management-solutions.biz i na internet stranici Banjalučke berze www.blberza.com.

Društvo će, u skladu sa Zakonom i aktima Komisije, dostavljati godišnje i periodične izvještaje o poslovanju Društva i Fonda u pisanoj i elektronskoj formi Komisiji.

IV IME REVIZORA I DRUGIH DAVALACA USLUGA FONDU

Revizor Fonda

Ovlašteni revizor finansijskih izvještaja Fonda je revizorska kuća VralAudit“ d.o.o. Banja Luka. Upravni odbor Društva vrši izbor nezavisnog revizora fonda za svaku poslovnu godinu.

Depozitar Fonda

Depozitar Fonda je Centralni registar hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka- odjeljenje depozitarnih poslova, Ulica Sime Šolaje br.1 Banja Luka, broj licence 01-UP-55-229-1/21.

V PRAVA VLASNIKA UDJELA FONDA

Udio je hartija od vrijednosti koja glasi na ime. Udio se emituje kao nematerijalizovana hartija od vrijednosti, u elektronskom zapisu.

U prve dvije godine nakon osnivanja Fonda, udjelima će se trgovati na Banjalučkoj berzi hartija od vrijednosti.

Prava iz udjela stižu se upisom u Registar udjela otvorenog investicionog fonda, koji vodi Centralni registar hartija od vrijednosti.

Podatke o vlasnicima udjela Fonda, uplatama i isplatama, Depozitar i Društvo su dužni čuvati kao poslovnu tajnu.

Fond izdaje samo jednu vrstu hartija od vrijednosti koja njihovim vlasnicima daje jednaka prava.

Vlasnik udjela ima slijedeća prava:

- ✓ **pravo na obavještenost** - vlasnici udjela imaju pravo da budu informisani o svim oblicima investiranja Fonda, vrijednostima imovine Fonda i udjela na dnevnom nivou, promjeni Depozitara, sadržaju Prospekta te ostalim bitnim informacijama za investitora a u skladu sa Zakonom. Sve informacije se mogu dobiti u sjedištu Društva ili na internet stranici www.management-solutions.biz.
- ✓ **pravo na udio u dobiti** - dobit Fonda utvrđuje se finansijskim izvještajima i u cjelosti pripada vlasnicima udjela. Cjelokupna dobit se reinvestira u Fond. Dobit Fonda je sadržana u cijeni udjela.
- ✓ **pravo na otkup udjela** - Fond je dužan da otkupi udjele Fonda na zahtjev njihovih vlasnika. Otkup udjela fonda se vrši po vrijednosti koja se izračunava na način da se neto vrijednost imovine Fonda podijeli sa brojem izdatih udjela Fonda, uz odbijanje svih troškova i naknada.
- ✓ **pravo na isplatu dijela likvidacione mase u slučaju likvidacije otvorenog fonda** - u slučaju likvidacije Fonda, vlasnici udjela imaju pravo na isplatu ostatka likvidacione mase srazmjerno broju udjela koje posjeduju.

VI POSTUPAK LIKVIDACIJE FONDA

Postupak likvidacije otvorenog investicionog fonda pokreće se u sljedećim slučajevima predviđenim Zakonom:

- prilikom prestanka djelatnosti Društva, osim ukoliko upravljanje Fondom ne bude preneseno na drugo ovlašteno društvo za upravljanje,
- prilikom promjene banke depozitara ako, u skladu sa Zakonom predviđenim rokovima, ugovor o pružanju usluge depozitara ne bude zaključen s drugom bankom,
- prilikom pada vrijednosti imovine Fonda ispod najniže vrijednosti imovine utvrđene odredbama Zakona,
- u slučaju nemogućnosti ispunjenja obaveza isplate udjela po zahtjevu vlasnika udjela,
- u drugim slučajevima propisanim Zakonom

Likvidaciju Fonda provodi Društvo za upravljanje, a u Zakonom određenim slučajevima Depozitar fonda, a ukoliko je banka depozitar Fonda u stečaju ili joj je oduzeta dozvola za rad likvidaciju sprovodi ovlaštena Likvidator fonda imenovan od strane Komisije.

Komisija je dužna, u prethodno navedenom slučaju imenovati likvidatora fonda bez odgađanja, postupajući pritom sa povećanom pažnjom i brinući se o pravima i interesima vlasnika udjela u fondu. Komisija je odgovorna vlasnicima udjela u fondu za svako neopravdano kašnjenje ili odugovlačenje sa imenovanjem likvidatora fonda, odnosno za postupanje protivno načelu povećane pažnje, a zbog čega su vlasnici udjela pretrpili štetu.

Likvidator je dužan da u roku od sedam dana od donošenja odluke o likvidaciji, odnosno od dana imenovanja likvidatora fonda, o tome obavijesti Komisiju i sve investitore u fondu.

Nakon donošenja odluke o likvidaciji, zabranjena je svaka dalja prodaja ili otkup udjela u otvorenom investicionom fondu, osim u slučaju zahtjeva primljenih nakon utvrđivanja posljednje cijene, a prije donošenja odluke o likvidaciji, pri čemu se transakcije sa imovinom fonda mogu obavljati isključivo za potrebe likvidacije fonda.

Od dana donošenja odluke o likvidaciji, fondu se ne mogu naplaćivati bilo kakve naknade, osim naknada banci depozitaru, troškova vezanih uz postupak likvidacije i njene revizije, te troškova sačinjavanja i podnošenja polugodišnjih ili revidiranih godišnjih izvještaja investitorima u fondu, nastalih tokom trajanja postupka likvidacije fonda.

Likvidator je odgovoran za izradu zaključnih likvidacionih izvještaja i izvještaja o sprovedenoj likvidaciji fonda, koje je dužan dostaviti Komisiji.

U postupku sprovođenja likvidacije fonda sva imovina fonda se prodaje, a obaveze fonda dospjele do dana donošenja odluke o likvidaciji izmiruju se.

Preostala neto vrijednost imovine fonda se raspodjeljuje vlasnicima udjela srazmjerno njihovom udjelu u fondu.

VII VRSTA IMOVINE U KOJU JE FONDU DOZVOLJENO ULAGANJE I OGRANIČENJA

Imovina Fonda može se sastojati od:

- a) **prenosivih hartija od vrijednosti ili instrumenata tržišta novca** kojim se trguje na uređenom javnom tržištu, na uređenom javnom tržištu države članice Evropske unije (u daljem tekstu "država članica") koje redovno posluje, na službenom berzanskom tržištu hartija od vrijednosti ili na drugom uređenom javnom tržištu država koje nisu članice Evropske unije koje redovno posluje;
- b) **novoemitovanih prenosivih hartija od vrijednosti** pod uslovom da je prospektom emisije predviđeno njihovo uvrštenje na službeno berzansko tržište ili drugo uređeno javno tržište koje redovno posluje i da se takvo uvrštenje obezbijedi u roku od jedne godine od emisije, jer će se u protivnom hartija od vrijednosti smatrati neuvrštenom;
- c) **udjela ili akcija investicionih fondova** registrovanih u Republici Srpskoj ili drugoj državi, državi članici ili državi koja nije članica Evropske unije, pod uslovom:
- da nivo zaštite investitora i obaveza izvještavanja i informisanja investitora u takve fondove bude najmanje jednaka zahtjevima propisanim Zakonom, naročito u pogledu ograničenja ulaganja,
 - da su takvi investicioni fondovi ovlašteni od strane Komisije ili odgovarajućih nadležnih organa u državi članici ili državi koja nije članica Evropske unije,
 - da je prospektom ili statutom fonda u čije se akcije ili udjele ulaže predviđeno da najviše 10% imovine fonda može biti uloženo u akcije ili udjele drugih fondova,
 - da maksimalna naknada za upravljanje koja se može naplatiti na imovinu tog fonda ne prelazi 3,5% neto vrijednosti imovine istog.
- d) **oročenih depozita** kod banaka sa sjedištemu Bosni i Hercegovini, koji se mogu u svakom trenutku razročiti;
- e) **terminskih i opcijskih ugovora i drugih finansijskih derivata**, kojim se trguje na uređenim tržištima iz stava 1. tačka a) ovog člana, ili finansijskih derivata kojim se trguje na drugim organizovanim tržištima (OTC), pod uslovom:
- 1) da se zasnivaju na finansijskim instrumentima u koje je ovim članom dozvoljeno ulaganje, finansijskim indeksima, kamatnim stopama, deviznim kursovima ili valutama u koje fond može ulagati na osnovu prospekta i statuta fonda,
 - 2) da se poslovi ugovoreni na drugim organizovanim tržištima zaključuju sa institucijama koje podliježu strogom nadzoru nekog regulatornog organa u Republici Srpskoj ili državi članici,
 - 3) da podliježu pouzdanoj i provjerljivoj procjeni vrijednosti na svakodnevnoj osnovi i da se po nalogu fonda u svako doba mogu prodati, likvidirati ili zaključiti kompenzacijskom transakcijom po njihovoj pravičnoj vrijednosti,
 - 4) da se takvi instrumenti koriste isključivo za smanjivanje ili ograničavanje rizika ili povećanje prinosa, odnosno smanjenje troškova fonda, bez ikakvog povećanja rizika, odnosno, da se njima neće mijenjati investiciona strategija fonda, ciljevi i ograničenja definisani Zakonom i prospektom ili statutom fonda;
- f) **instrumenata tržišta novca kojim se ne trguje na uređenom tržištu**, pod uslovom:

- 1) da su ih emitovali ili za njih garantuju, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina, jedinice lokalne samouprave u Republici Srpskoj ili Centralna banka Bosne i Hercegovine, države članice, jedinice lokalne uprave ili centralne banke država članica, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka, države koje nisu članice Evropske unije, federativne jedinice u slučaju federativnih država, ili javna međunarodna organizacija čija je članica jedna ili više država članica, ili
- 2) da su ih emitovali emitenti čijim se hartijama od vrijednosti trguje na uređenim tržištima iz stava 1. tačka a), ili
- 3) da ih je emitovala institucija koja podliježe nadzoru nadležnog nadzornog organa države članice ili podliježe nadzoru za koji Komisija smatra da je odgovarajući u odnosu na Zakon, ili
- 4) da su ih emitovala druga lica koja je Komisija odobrila pod uslovom da investitori u takve instrumente uživaju sigurnost koja je najmanje jednaka sigurnosti instrumenata iz stava 1. tačka f) podt. 1), 2) ili 3), i da je njihov emitent preduzeće čiji kapital i rezerve premašuju 10 miliona KM i koje izrađuje i objavljuje finansijske izvještaje u skladu sa odgovarajućim standardima finansijskog izvještavanja, ili da je u sklopu grupe povezanih društava koja uključuje jednu ili nekoliko lica čije su akcije uključene u službenu kotaciju neke berze, a koja je posvećena finansiranju te grupe, ili da je preduzeće čiji je predmet poslovanja finansiranje posebnih subjekata za sekuritizaciju koja uživaju bankovnu kreditnu liniju.

g) neuvrštenih hartija od vrijednosti

h) novca na računima.

VIII INVESTICIONI CILJEVI I POLITIKA ULAGANJA

Investicioni ciljevi

Fond ima dva osnovna cilja ulaganja. Primarni cilj je da akcijski dio portfelja postigne prinos koji je približan ili veći od prosječnog godišnjeg prinosa svih akcija koje kotiraju na Banjalučkoj berzi. Sekundarni cilj je da se obezbjedi rastući tok prihoda tokom godina od dividende i stabilan prinos od dužničkih hartija od vrijednosti.

Univerzalni cilj fonda je da se obezbjedi rast vrijednosti neto imovine u dugom roku.

Definisani cilj investiranja Društvo će realizovati vođenjem visoko rizične politike investiranja svojstvene akcijskom fondu koji svoju imovinu ulaže pretežno u akcije. Zbog volatilne prirode akcija takvi fondovi nose visok rizik, ali i mogućnost ostvarivanja većih prinosa.

Politika ulaganja

Investiciona politika predstavlja skup različitih investicionih, ekonomskih, administrativnih odluka i mjera koje Društvo preduzima u cilju povećavanja ukupnog prinosa u korist vlasnika udjela.

Sprovodeći politiku ulaganja, fond je orijentisan ka realizaciji višeg prinosa od ulaganja u akcijski dio portfelja uz sljedstveno preuzimanje višeg rizika, te stabilnog i kontinuiranog prinosa od ulaganja u dužničke instrumente s ciljem smanjenja profila ukupne rizičnosti

Prilikom sprovođenja investicione politike Društvo će nastojati da ispuni sledeća načela investicione politike:

- Načelo sigurnosti imovine otvorenog investicionog fonda pretpostavlja da se u strukturi portfolija fonda nalaze hartije od vrijednosti izdavalaca sa visokim kreditnim rejtingom;

- Načelo diversifikacije portfolija, sa ciljem smanjenja rizika ulaganja što pretpostavlja da se u strukturi portfolija fonda nalaze hartije od vrijednosti koje se razlikuju prema vrsti, izdavaocima i drugim obilježjima;
- Načelo održavanja odgovarajuće likvidnosti, sa ciljem omogućavanja blagovremenog izvršavanja obaveza fonda;

Kako bi ostvarili ciljeve Fonda, Društvo će kontinuirano pratiti domaća i regionalna tržišta kapitala, koristeći se vlastitim finansijskim analizama, te na taj način restrukturirati postojeći portfelj uz poštovanje profila rizičnosti te uvažavajući načela sigurnosti, diverzifikacije i likvidnosti ulaganja.

U cilju realizacije investicionog cilja navedeno restrukturiranje portfelja će se vršiti prodajama hartija od vrijednosti u sklopu redovnih aktivnosti, a što podrazumijeva zadovoljavajuće ostvarenje kapitalne dobiti, neplanirane prodaje uzrokovane izrazito lošim informacijama vezanim za emitenta, te hartije emitentata u kojima Fond nema interes da zadržava učešće.

Imovina Fonda će se ulagati u akcije emitentata koje kotiraju na berzama Bosne i Hercegovine i zemalja u regionu (Slovenija, Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Makedonija), a u svrhu ostvarivanja navedenih ciljeva pri čemu ulaganja fonda nisu sektorski specijalizovana.

Ulaganje imovine Fonda će se vršiti u:

➤ Vlasničke hartije od vrijednosti

Prilikom ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti, u nastojanju da obezbjedi nivo prinosa koji je približan ili veći od prosječnog godišnjeg prinosa svih akcija koje kotiraju na Banjalučkoj berzi, Društvo primarno nastojda emitent ispunjava najmanje dva od slijedećih uslova:

- da je emitent u posljednje dvije poslovne godine pozitivno poslovao i imao evidentiran rast prihoda iz redovnog poslovanja,
- da je revizor u posljednje dvije poslovne godine dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje,
- da isplaćuje ili se očekuje isplata dividende,
- da se na osnovu fundamentalne i/ili tehničke analize očekuje da će ostvariti rast jednak ili veći od prosječne kamate po kratkoročnim depozitima denominanim u KM (ili npr. prosječnog godišnjeg prinosa na trezorski zapis RS),
- čiji obim trgovanja obezbjeđuje zadovoljavajuću likvidnost na način da je godišnji obim trgovanja na berzi veći ili jednak od obima planiranog ulaganja,
- da primjenjuje standarde korporativnog upravljanja.

➤ Dužničke hartije od vrijednosti

Ulaganje u dužničke hartije od vrijednosti podrazumijeva ispunjavanje slijedećih uslova:

- koje izdaje Republika Srpska, Bosna i Hercegovina, Slovenija, Hrvatska, Srbija, Crna Gora i Makedonija,
- čiji kreditni rejting nije niži od kreditnog rejtinga Bosne i Hercegovine.

➤ Depozite

Ulaganje u depozite podrazumijeva:

- kod banaka koje imaju registrovano sjedište u Bosni i Hercegovini,
- depozite koji se mogu u svakom trenutku razročiti,
- da je banka po posljednjem godišnjem finansijskom izvještaju i posljednjim periodičnim finansijskim izvještajem poslovala pozitivno.

➤ Terminski i opcijski ugovori i drugi finansijski derivati

Ulaganja u termenske i opcijske ugovore i druge finansijske derivate, te repo ugovore mogu se koristiti u svrhu zaštite od rizika, a sve u cilju postizanja investicionih ciljeva Fonda.

Korištenjem finansijskih derivata i tehnika efikasnog upravljanja portfeljem neće se mijenjati investiciona politika, niti povećati izloženost rizicima iznad onih definisanih Prospektom Fonda, te Zakonom.

Ciljana struktura portfelja Fonda

U cilju postizanja rasta vrijednosti udjela učešće pojedinih oblika imovine Fonda kretaće se u strukturi ulaganja akcijskog fonda u sljedećim okvirima:

- od 70% do 94,99% neto vrijednosti sredstava u vlasničke hartije od vrijednosti (akcije),
- do 30% neto vrijednosti sredstava u dužničke hartije od vrijednosti (obveznice),
- do 30% neto vrijednosti sredstava u novčana sredstva, instrumente tržišta novca i ekvivalente novca.

Navedena struktura ulaganja predstavlja limite najvišeg i najnižeg nivoa ulaganja, a stvarna struktura će se prilagođavati tržišnim uslovima u provođenju investicione politike.

Pri ulaganju sredstava Fonda, Društvo je obavezno da se pridržava svih ograničenja proisteklih iz Zakona o investicionim fondovima.

Društvo će nastojati da ulaganjem finansijske imovine u Republici Srpskoj, Bosni i Hercegovini, državi članici Evropske unije, državi članicu OECD, te državama koje nisu članice navedenih unija restruktuirati postojeći portfelj tako da izvrši diverzifikaciju ulaganja.

Društvo će težiti da imovina Fonda ostvaruje atraktivnu stopu prinosa koja će privući potencijalne investitore koji bi uz stalnu i sigurnu mogućnost unovčenja udjela ostvarivali profitabilnost ulaganja u skladu sa preuzetim rizikom.

Osnovni kriterijumi utvrđivanja investicione politike odnose se na struktuiranost portfelja prema definisanim ciljevima, kriterijumima i zakonskim propisima, mogućnost kontinuiranog prilagođavanja promjenama na tržištima na kojima Fond investira, kontrolu rizika portfelja Fonda i njegove diverzifikacije i usklađenost sa zakonskim propisima.

Prilikom razmatranja prijedloga za investiranje u hartije od vrijednosti vršiće se horizontalna i vertikalna analiza finansijskih izvještaja emitenta za poslednja tri godišnja obračunska perioda. Pored prethodno izvršenih analiza uzimaće se u obzir i adekvatni kvantitativni pokazatelji kao i vrijednosti sljedećih parametara: racia likvidnosti, racia solventnosti, racia profitabilnosti sa posebnim naglaskom na racia tržišta hartija od vrijednosti, poput: EPS (Earning per share), knjigovodstvena vrijednost po akciji (Book value per share), odnos cijena i dobiti po akciji (Price-Earning Ratio ili P/E) te prinosa na investirana sredstva (Dividend Yield).

Kod investiranja u vlasničke hartije od vrijednosti, Društvo će voditi računa da je posao emitenta u čije se akcije investira transparentan i razumljiv kako bi se mogla napraviti adekvatna analiza. Pored toga, važne odrednice će biti i povoljni izgledi za profitabilnost na duži rok.

Procedura donošenja investicionih odluka podrazumijeva izradu stručnih analiza od strane Društva i donošenje investicionih odluka od strane nadležnog organa.

U upravljanju imovinom Fonda, Društvo je dužno da posluje u interesu vlasnika udjela i da daje prednost njihovim interesima nad svojim interesima.

Način izmjene investicione politike

Promjena investicione politike fonda vrši se na sljedeći način:

- vlasnici udjela obavještavaju se o predloženim promjenama najmanje jednom u svakih 14 dana tokom perioda od dva mjeseca do dana uvođenja promjene u najmanje jednom dnevnom listu na teritoriji Republike Srpske,
- vlasnici udjela imaju pravo na otkup bez naknade ukoliko nisu saglasni sa predloženom izmjenom.

Za izmjene Prospekta čiji cilj je: povećanje ulaznih naknada, godišnjih naknada za upravljanje ili izlaznih naknada, promjena investicionih ciljeva Fonda i rizika navedenih ulaganja Fonda, promjena politike isplata udjela u dobiti, te pripajanja, spajanja sa drugim fondom, ili podjele Fonda, potrebno je pribaviti prethodnu saglasnost Komisije.

Promjene prospekta otvorenog investicionog fonda sa javnom ponudom vrše se pod uslovima definisanim Zakonom.

IX OSNOVNI RIZICI ULAGANJA U FOND

Rizici koji su vezani za Fond mogu se podijeliti na rizike investiranja u Fond (sa stanovišta investitora) i rizike specifični u poslovanju Fonda (sa stanovišta structure portfelja).

Rizici investiranja u Fond***Rizik gubitka vrijednosti***

Ulaganje u Fond pretpostavlja preuzimanje određenih rizika. Rizik ulaganja u Fond je vjerovatnoća ili mogućnost da prinos od ulaganja bude nezadovoljavajući ili negativan. Očekivani prinos se ne mora nužno i ostvariti ukoliko za to postoje određeni ekonomski ili drugi faktori na koje Društvo ne može da utiče, a koji takođe mogu dovesti i do pada vrijednosti udjela.

Kupovina udjela u Fondu nije ekvivalentna ulaganju sredstava u bankovni depozit, pa stoga ulaganje u Fond nije osigurano od strane Državne agencije za osiguranje depozita, niti od neke druge finansijske institucije.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se definiše kao rizik nastanka eventualnih negativnih efekata na sposobnost Fonda da ispunjava dospjele finansijske obaveze. Rizik likvidnosti pojedinih dijelova imovine Fonda predstavlja rizik konverzije pojedinih dijelova imovine Fonda u likvidna sredstva, odnosno rizik da nije moguće brzo i bez većih gubitaka konvertovati pojedine dijelove imovine Fonda u likvidna sredstva, radi zadovoljenja zahtjeva za otkup udjela. Ukoliko se u periodu smanjene likvidnosti zbog finansijske krize ili zbog gubitka povjerenja, pojavi veliki broj zahtjeva za otkup udjela, Društvo za upravljanje, u cilju zadovoljenja zahtjeva za otkup udjela, može biti prisiljeno da prodaje hartije od vrijednosti po cijeni koja odstupa od njihove stvarne vrijednosti.

Rizik otkupa udjela

Ukoliko se u periodu smanjene likvidnosti zbog finansijske krize ili zbog gubitka povjerenja kao i drugih negativnih tržišnih uslova, pojavi veliki broj zahtjeva za otkup udjela, Društvo za upravljanje, u cilju održavanja likvidnosti Fonda, može biti prisiljeno da prodaje hartije od vrijednosti po cijeni koja odstupa od njihove stvarne vrijednosti, odnosno postoji mogućnost da Društvo neće biti u prilici da udovolji zahtjevima za otkup.

Rizik promjene poreskih propisa

Poreski zakoni koji pokrivaju vlasništvo i transakcije finansijskim instrumentima mogu biti izuzetno kompleksni i često ne prate korak sa inovacijom u području razvoja finansijskih instrumenata. U nekim slučajevima, transakcije mogu biti i naknadno oporezovane, određena kombinacija istih finansijskih instrumenata može biti različito oporezovana, što na kraju stvara mogućnost ostvarivanja gubitaka.

Rizik promjena poreskih propisa u potpunosti je izvan uticaja Društva, pa Društvo preporučuje investitorima da se prije ulaganja u Fond posavjetuju sa svojim poreskim savjetnikom, a naročito u vezi poreskog tretmana vlasništva nad udjelima i tretmanom prinosa od udjela.

Rizici specifični poslovanju Fonda

Upravljanje rizicima neizostavni je dio investicionog poslovanja, a sastoji se od identifikacije različitih oblika rizika kojima je izložen portfelj Fonda, njihovog mjerenja te definisanja postupaka kojima se sprovodi upravljanje.

U svrhu zaštite vlasnika udjela, Društvo ima postavljene procedure za upravljanje rizicima kojima su definisane kontrole, analiza i nadzor nad rizicima u portfelju fonda. Izloženost Fonda prema pojedinim rizicima nadzire posebna funkcija unutar Društva koja je hijerarhijski i funkcionalno nezavisna.

Polaznu osnovu upravljanja rizicima čine praćenje i poštovanje zakonskih propisa te internih pravilnika i limita uz stalno unapređenje postojećeg načina upravljanja rizicima.

U slučaju Fonda, najznačajniji rizici koji mogu dovesti do nezadovoljavajućeg ili negativnog prinosa su:

1. Tržišni rizik
 - rizik promjene cijena finansijskog instrumenta
 - rizik promjene kamatne stope
 - valutni rizik
2. Kreditni rizik
3. Rizik koncentracije
 - rizik koncentracije u pojedinom emitentu
 - rizik sektorske koncentracije
 - rizik regionalne koncentracije
 - rizik koncentracije prema vrsti finansijskog instrumenta
4. Rizik likvidnosti
5. Rizik okruženja
 - politički rizik
 - geografski rizik

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik nastanka gubitka vrijednosti imovine investicionog fonda usljed promjene tržišnih vrijednosti finansijskih instrumenata koje čine imovinu fonda, a koje su posljedica tržišnih promjena kao što su kamatne stope, valutni kurs, cijena finansijskih instrumenata.

- Rizik promjene cijena finansijskog instrumenta

Opšti rizik promjene cijena je rizik gubitka koji proizilazi iz promjene cijena pojedinog finansijskog instrumenta usljed većih promjena na tržištu kapitala nezavisno od bilo koje specifične karakteristike pojedinačnih finansijskih instrumenata (opšta recesija, nepovoljni vremenski uticaji, prirodne katastrofe i sl.).

Specifični rizik promjene cijena pojedinog finansijskog instrumenta je rizik gubitka koji proizilazi iz promjena cijena finansijskog instrumenta usljed činjenica vezanih za emitenta ili u slučaju izvedenog instrumenta, emitenta osnovnog instrumenta na koji se odnosi. Uzroci fluktuacije cijena mogu biti promjenljive prirode, posebno:

- a. događaji specifični za emitenta (negativno ili pozitivno poslovanje kompanije),
- b. trendovi specifični za industrijske sektore (negativna ili pozitivna ekonomska kretanja u pojedinim sektorima privrede),
- c. opšti ekonomski faktori (npr. pozitivna ili negativna ciklična kretanja) i sl.

Imovina Fonda će saglasno politici i ograničenjima ulaganja navedenim u ovom Prospektu, biti uložena u finansijske instrumente čija je cijena podložna dnevnim promjenama. Pad cijene pojedinog finansijskog instrumenta u koji je uložena imovina Fonda može dovesti do pada cijene udjela Fonda, odnosno smanjenja prinosa na ulaganje.

Globalni rezultat akcijskog tržišta se reflektuje u rezultatu dijela fonda uloženog u akcije. Akcije su podložne većim fluktuacijama cijene od bilo koje druge imovine što je rezultat faktora kao što su uspješnost kompanije, percepcija investitora, trendovi akcijskog tržišta i opšta ekonomska situacija.

Cijene hartija od vrijednosti, kao i prihodi koje generišu akcije, obveznice i druge hartije od vrednosti koje drži Fond mogu padati, ponekad brzo ili nepredvidivo, uslijed različitih faktora, uključujući događaje ili uslove koji utiču na opštu ekonomiju ili određenu industriju, sveukupne promjene na tržištu, lokalnu, regionalnu ili globalnu političku, socijalnu ili ekonomsku nestabilnost, vladine mjere ili vladini odgovori na ekonomske uslove, fluktuacija cijena roba i usluga.

Investicionom politikom je definisano da će se ulaganje u većini vršiti na tržištima Bosne i Hercegovine i zemalja u regionu (Slovenija, Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Makedonija), za šta je sve karakteristično da se radi o tržištima u razvoju. Ulaganje na tržišta u razvoju može uključiti veće rizike od onih koji su povezani sa ulaganjem na tržišta hartija od vrijednosti u razvijenim zemljama. Na primjer, zemlje u razvoju mogu imati manje razvijene pravne i računovodstvene sisteme od onih u razvijenim zemljama. Vlade ovih zemalja mogu biti manje stabilne i verovatno mogu negativno uticati na cijene hartija od vrednosti. Osim toga, ekonomije ovih zemalja mogu zavisi od relativno malo industrije koje su više podložne lokalnim i globalnim promjenama. Tržišta hartija od vrijednosti u ovim zemljama također mogu biti relativno mala i imaju znatno manji obim trgovanja. Kao rezultat, hartije od vrijednosti izdate u ovim zemljama mogu biti mnogo nestabilnije i manje likvidne, a možda ih je teže vrednovati nego hartije od vrijednosti izdate u zemljama sa razvijenijim ekonomijama i / ili tržištima. Manje sigurnosti u pogledu procjene vrijednosti mogu dovesti do dodatnih izazova i rizika u izračunavanju neto vrijednosti imovine fonda.

Pored ovoga na rizik promjene cijena utiču i činjenice vezane za emitenta, a ogledaju se direktno u njegovom rezultatu poslovanja odnosno pozitivnom ili negativnom poslovanju kompanije, sveukupne tržišne promjene, netransparentno poslovanje emitenata, slabo razvijeno korporativno upravljanje, nedefinirani planovi poslovanja i slično. Pozitivan rezultat ne može biti garantovan od strane emitenta. Osim toga, imovina kupljena za portfelj fonda može imati uspješnost koja se razlikuje od očekivanja. Najveća izloženost portfelja Fonda je prema tržištu kapitala Republike Srpske, a za koje je karakteristično gore navedeni rizici vezani za emitente što nosi dodatni rizik značajnijih promjena cijena hartija od vrijednosti, a što dalje direktno utiče na kretanje neto vrijednosti imovine Fonda.

Takođe, na tržištima u razvoju kotiraju većinom manja preduzeća, nastala u procesu svojinske transformacije, što predstavlja dodatni rizik. Na primjer, često je teže procijeniti ili raspolagati akcijama malih preduzeća i teže je dobiti informacije o manjim preduzećima nego o velikim multinacionalnim kompanijama. Pored toga, manja preduzeća često imaju ograničene linije proizvoda, istoriju postojanja, tržišta i/ili finansijska sredstva, mogu zavisi od jedne ili nekoliko ključnih osoba za upravljanje i mogu biti podložnije gubicima. Štaviše, cijene njihovih akcija mogu biti mnogo nestabilnije od cijena akcija većih kompanija koje imaju dužu istoriju kotiranja na uređenim tržištima kapitala, uređenu korporativnu kulturu i dividendnu politiku.

Prava koja daju redovne akcije, podređene su svim drugim potraživanjima, te stoga Fond može ostvariti gubitke ukoliko je finansijski položaj kompanije loš. Kako bi se ublažio rizik koji se ogleda u porastu ili padu cijena finansijskih instrumenata, pažljivo se biraju ulaganja, prikupljaju se informacije o imovini u koju se ulaže na način da se kontinuirano prate finansijski izvještaji poslovanja izdavaoca finansijskih instrumenata te se imovina diverzifikovano ulaže.

- **Rizik promjene kamatne stope**

Rizik promjene kamatnih stopa je mogućnost promjene vrijednosti imovine Fonda u slučaju promjene kamatnih stopa na finansijskom tržištu. U slučaju promjene kamatnih stopa na finansijskom tržištu može doći do promjene cijena HOV koje se nalaze u portfelju Fonda.

Rizik promjene kamatne stope najviše se manifestuje na dužničke hartije od vrijednosti. U slučaju rasta kamatnih stopa cijena dužničkih hartija od vrijednosti opada i obrnuto. Što je veća izloženost portfelja Fonda dužničkim hartijama od vrijednosti veća je izloženost riziku kamatne stope i obrnuto. Imovina Fonda može biti uložena u dužničke finansijske instrumente na domaćim i stranim finansijskim tržištima u skladu sa prethodno navedenim ciljem i politikom ulaganja ili kao depozit u banci, čime se tako uloženi dio imovine izlaže kamatnom riziku koji proizlazi iz činjenice da se tržišna vrijednost instrumenata s fiksnim prinosom mijenja zavisno od promjena kamatnih stopa na tržištu. Što su dospjeća obveznica duža, veći je pripadajući rizik promjene tržišne vrijednosti instrumenta. Obveznice sa dužim rokom dospjeća imaju veću osjetljivost na promjene kamatnih stopa i mogu biti predmet i veće fluktuacije cijene nego obveznice sa kraćim rokom dospjeća. Najprihvaćenija mjera izloženosti kamatnom riziku jeste prosječno vrijeme do dospjeća (duracija). Kad kamatne stope rastu, bolji učinak imaju portfelji s manjom duracijom, a kad kamatne stope padaju, bolji učinak imaju portfelji s većom duracijom.

Takođe, Fond je izložen riziku promjene kamatnih stopa, ukoliko se novčana sredstva Fonda u budućnosti moraju reinvestirati uz niže kamatne stope. Podrazumjeva se da kamatni rizik označava opasnost da se planirani ili očekivani rezultati kamatonosnih ili kamatno osjetljivih pozicija smanjuju usljed promjena kamatnih stopa i/ili prinosa na tržištima novca i kapitala.

Prilikom upravljanja kamatnim rizikom posebna pažnja će se posvetiti makroekonomskim kretanjima i prognozama koje izrađuje Republički zavod za statistiku RS kao i EIU (Economist Intelligence Unit). Prilikom ulaganja će se uvažavati mogućnost negativnih promjena makroekonomskih kretanja te će se koristiti godišnje analize makroekonomskih kretanja renomiranih analitičkih kuća i pratiti statistički podaci Republičkog zavoda za statistiku RS kao i EIU (Economist Intelligence Unit).

- **Valutni rizik**

Valutni rizik je rizik mogućnosti nastanka efekata na vrijednost portfelja Fonda kao i finansijski rezultat usljed oscilacija kursa domaće valute u odnosu na strane valute. Imovina Fonda može biti uložena u finansijske instrumente denominirane u različitim valutama čime se jedan dio imovine izlaže riziku promjene kursa u odnosu na obračunsku valutu u kojoj se mjeri prinos na ulaganje u Fondu. Što je veći udio imovine denominirane u stranoj valuti, veći je valutni rizik. Pad vrijednosti valute u kojoj je denominiran finansijski instrument ima negativan uticaj na vrijednost Fonda i obrnuto. Rizikom se upravlja na način da se kontinuirano prati odnos obračunske valute i drugih valuta.

S obzirom da je najveća izloženost portfelja Fonda na tržištu Bosne i Hercegovine, valutni rizik je nizak zbog postojanja „currency board-a“ imajući u vidu fiksni kurs između BAM i EUR.

Valutni rizici uključuju sve potencijalne gubitke vrijednosti koje proizilaze iz promjena valutnih kurseva. U svrhu zaštite od rizika promjene kursa mogu se koristiti terminski ugovori kupoprodaje deviza (devizni forward).

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja vjerovatnoću da izdavalac finansijskog instrumenta koji je uključen u imovinu Fonda ili lice sa kojim u svoje ime, a za račun Fonda, Društvo sklapa poslove na finansijskim tržištima neće u potpunosti ili djelimično izmiriti svoje obaveze, što bi negativno uticalo na likvidnost i vrijednost imovine Fonda. Na cijene finansijskih instrumenata utiču promjene u procjenama učesnika na finansijskim tržištima o kreditnom riziku različitih izdavaoca. Kako se povećava vjerovatnoća da će izdavalac imati poteškoća sa povratom duga tako se smanjuje i vrijednost ulaganja u tog izdavaoca i to ima negativan uticaj na vrijednost Fonda. Veći rizik je povezan s finansijskim instrumentima izdanim od strane kompanija niskog kreditnog rejtinga.

Obveznice i druge dužničke hartije su predmet kreditnog rizika, što predstavlja mogućnost da će kreditna sposobnost izdavaoca da oslabi i izdavalac neće uspjeti blagovremeno izvršiti isplatu glavnice ili kamate. Dužničke hartije nižeg kvaliteta generalno imaju veće kamate i podložne su većim fluktuacijama cijene za razliku od visoko kvalitetnih dužničkih hartija.

Politikom ulaganja je definisano da će se ulagati u dužničke hartije od vrijednosti čiji je emitent Republika Srpska, Bosna i Hercegovina, Slovenija, Hrvatska, Srbija, Crna Gora i Makedonija, odnosno ulaganje se vrši samo u državne hartije od vrijednosti. Ulaganje u državne hartije od vrijednosti podrazumijeva najmanji kreditni rizik jer države imaju najveći kreditni bonitet, daleko veći od korporacija. Međutim, ni sve države izmedju sebe nemaju isti kreditni bonitet zbog čega će se ulaganje vršiti samo u dužničke hartije od vrijednosti zemalja čiji kreditni rejting nije niži od kreditnog rejtinga Bosne i Hercegovine.

Rizikom se upravlja na način da se prije izbora pojedinih finansijskih instrumenata u koje će se ulagati, analiziraju finansijski izvještaji izdavaoca finansijskih instrumenata, očekivana kretanja kamatnih stopa, kursa i ekonomskih prilika, te se dodatno analizira kreditni rizik izdavaoca pomoću metoda rangiranja koje objavljuju agencije poput S&P, Moody`s i Fitch.

Rizik koncentracije

Rizik koncentracije podrazumijeva veliku izloženost portfelja određenoj vrsti hartija od vrijednosti, u određenom sektoru, na određenom tržištu ili pojedinačnom emitentu. Velika koncentracija znači povećani rizik veće volatilnosti pri čemu pojedinačne pozicije mogu imati snažan uticaj na prinos fonda. Fond može imati značajnu izloženost prema određenoj zemlji, regionu, industriji ili sektoru. Ovakva izloženost može dovesti do toga da rizik koji se odnosi na zemlju, region, industriju ili sektor se prenosi na Fond. U tom smislu rizik koncentracije za Fond predstavlja velika izloženost prema emitentima na tržištu kapitala Republike Srpske i povećana izloženost prema pojedinoj grani privrede (energetski sektor), kao i velika izloženost prema vlasničkim hartijama od vrijednosti.

U cilju smanjenja rizika koncentracije portfelja Fonda Društvo će diversifikovati investiranje.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se definiše kao rizik nastanka eventualnih negativnih efekata na sposobnost Društva i Fonda da ispunjavaju dospelje finansijske obaveze. Rizik likvidnosti pojedinih dijelova imovine Fonda predstavlja rizik konverzije pojedinih dijelova imovine Fonda u likvidna sredstva, odnosno rizik da nije moguće brzo i bez većih gubitaka konvertovati pojedine dijelove imovine Fonda u likvidna sredstva. Rizik tržišne likvidnosti je rizik gubitka zbog nemogućnosti prodaje određene količine finansijskog instrumenta po tržišnoj cijeni zbog tržišnih poremećaja ili nedovoljne dubine tržišta. U tom slučaju postoji mogućnost da će Fond biti primoran prodati finansijski instrument po cijeni nižoj od tržišne što može negativno uticati na prinos Fonda.

Najveća izloženost portfelja Fonda je prema tržištu kapitala Republike Srpske, koje je tržište u razvoju i kao takve nedovoljno likvidno usljed slabe potražnje investitora za hartijama od vrijednosti emitentata koji kotiraju na berzi, a naročito je slaba potražnja za akcijama, te kao takvo je izloženo riziku likvidnosti.

Određena imovina Fonda se može smatrati manje likvidnom ili nelikvidnom jer se ne može lako prodati bez značajnog uticaja na vrijednost imovine. Rizik likvidnosti može nastati zbog nedostatka aktivnog tržišta ili smanjenog broja i kapaciteta učesnika na tržištu. Tržišne cijene za manje likvidne ili nelikvidne hartije od vrijednosti mogu biti nestabilne, a smanjena likvidnost može imati negativan uticaj na neto vrijednost udjela. Pored toga, prodaja manje likvidnih ili nelikvidnih hartija od vrijednosti može uključiti i dodatne troškove, a Fond ne može prodati takvu imovinu kada je to potrebno kako bi se zadovoljile potrebe likvidnosti.

Rizik okruženja

Predstavlja rizik gubitka koji proizilazi iz okruženja u koji se ulaže imovina Fonda. Rizik okruženja dijeli se na: politički rizik i geografski rizik.

- Politički rizik

Na vrijednost imovine Fonda može negativno da utiče nesigurnost država na čijim tržištima se investira, u smislu političkog razvoja, promjene vladine politike, regulative, promjene poreza i ograničenja stranih investicija, promjene vrijednosti stranih valuta i drugi događaji unutar pravnog sistema ili javne uprave. Za tržište Bosne i Hercegovine je posebno specifična velika politička nestabilnost kao otežavajući faktor za veći razvoj tržišta kapitala.

Zakonski rizik je rizik od gubitka zbog novih zakona, nepovoljnih izmjena postojećih zakona ili njihovog tumačenja i primjene od strane sudova. Na vrijednost imovine Fonda može uticati neizvjesnost kao što su međunarodna politička dešavanja, građanski sukobi i rat u zemljama u kojima se prema politici ulaganja može investirati. Događaji i uslovi koji se razvijaju u određenim ekonomijama ili tržištima na području Balkana mogu promijeniti rizike vezane za investicije u zemljama ili regijama koje su istorijski gledano relativno nestabilne, rizičnije i nepouzdanije. Ovi rizici se uvećavaju u zemljama zapadnog Balkana koje nisu članice Evropske unije.

- Geografski rizik

Ova vrsta rizika odnosi se na rizike koji su karakteristični za pojedina geografska područja. Tako su tržišta u određenim dijelovima svijeta, poput tržišta u razvoju, tradicionalno manje likvidna i više volatilna od tržišta razvijenog dijela svijeta pa će i udjeli u fondovima koji ulažu na volatilnija tržišta izražavati veću volatilnost kretanja cijena. Prilikom odabira imovine u koju Fond ulaže, Društvo će voditi računa da stečena imovina ne naruši značajnije volatilnosti Fonda kao i njegovu likvidnost.

X NAJNIŽI IZNOS POJEDINAČNOG ULAGANJA U FOND

Minimalan iznos početnog ulaganja iznosi 500 KM dok najniža vrijednost svake naredne uplate iznosi 500 KM.

XI REGISTRACIJA I EVIDENCIJA UDJELA FONDA

Prava iz udjela u fondu stiču se upisom u registar udjela, a prestaju njihovim brisanjem iz registra udjela. Registar udjela Fonda vodi Centralni registar hartija od vrijednosti, koji je odgovoran za isti. Centralni registar hartija od vrijednosti odnosno Društvo za upravljanje dužni su da, na zahtjev vlasnika udjela ili njihovih zakonskih zastupnika, na njihov trošak, dostave izvod o stanju i prometu udjela u fondu u njihovom vlasništvu.

XII PRODAJA I OTKUP UDJELA

Zahtjev za kupovinu i otkup udjela otvorenog fonda mogu da prime društvo za upravljanje i pravna lica koja zaključe ugovor u pisanom obliku sa društvom za upravljanje, a ovlašćena su za rad u Republici Srpskoj, i to:

- a) banke,

- b) osiguravajuća društva,
- c) brokersko-dilerska društva,
- d) druga pravna lica koja na osnovu ugovora o poslovnoj saradnji obavljaju poslove prodaje za društvo za upravljanje.

Navedena lica dužna su da se pri svom radu pridržavaju odredbi člana 189. Zakona o investicionim fondovima, te da posluju u interesu vlasnika udjela i da daju prednost njihovim interesima nad svojim.

Društvo je dužno da svaki radni dan, na zahtjev vlasnika, izvrši prodaju i otkup udjela otvorenog fonda.

Kupovina i otkup udjela Fonda se vrši u sjedištu Društva, na adresi Jovana Dučića broj 25 Banja Luka.

Zahtjevi za kupovinu i otkup udjela će se primiti svakim radnim danom od 08-14h, lično ili poštom, uz odgovarajuću dokumentaciju koja je objavljena na internet stranici Društva.

Prodaja udjela

Udjele Fonda mogu kupiti fizička i pravna lica – rezidenti i nerezidenti. Udjeli Fonda daju ista prava svim vlasnicima udjela Fonda.

Vlasnik udjela Fonda kojim upravlja Društvo, postaje se podnošenjem pisanog zahtjeva za kupovinu udjela, te dostavljanjem propisane dokumentacije Društvu i uplatom novčanih sredstava na ime kupovine udjela na račun Fonda objavljenom na internet stranici Društva www.management-solutions.biz

Zahtjev za kupovinu udjela je dostupan u sjedištu Društva i na internet stranici Društva. Jedno lice može neograničen broj puta kupovati udjele Fonda. Nerezidenti, strana fizička i pravna lica, mogu kupovati udjele uplatama na devizni račun Fonda na osnovu instrukcije za plaćanje dostupne na internet stranici Društva. Udjeli Fonda se ne mogu izdati prije nego što se u propisanom roku i na propisan način, ne izvrši uplata za kupovinu istih i dostavi ispravan zahtjev i potpuna dokumentacija. Udjeli Fonda se izdaju po cijeni koja vrijedi u trenutku prijema uplate u Fond. Cijena udjela se utvrđuje na način da se neto vrijednost imovine Fonda podijeli sa ukupnim brojem izdatih udjela fonda.

Konverzija uplata u udjele vrši se narednog radnog dana u odnosu na dan priliva sredstava na račun fonda, prema vrijednosti udjela na dan priliva (dan t), a broj kupljenih udjela na računu investitora u otvoreni fond evidentira se na dan konverzije (dan t +1).

Društvo za upravljanje će investitoru u otvoreni fond poslati pisanu potvrdu o broju stečenih udjela u roku od pet radnih dana od dana sticanja udjela (koja sadrži sve elemente propisane Pravilnikom o udjelima otvorenog investicionog fonda). Prije kupovine udjela u Fondu investitoru će biti dostupan Statut i Prospekt Fonda, te će mu se po zahtjevu dati na uvid posljednji godišnji i polugodišnji finansijski izvještaj Fonda.

Ukoliko je Zahtjev za kupovinu udjela zaprimljen, a uplata nije izvršena u roku od pet radnih dana od dana prijema Zahtjeva, isti će se smatrati nevažećim. Ukoliko je uplata izvršena, a Zahtjev nije zaprimljen u roku od pet radnih dana odnosno Društvo ne može da identifikuje lice koje je izvršilo uplatu, uplaćena sredstva će se tretirati kao neraspoređena sredstva i neće ulaziti u obračun vrijednosti neto imovine Fonda.

Ukoliko se u roku od pet radnih dana od dana priliva identifikuje uplatilac, dodjela udjela vršiće se na dan identifikacije tog investitora u otvoreni fond. Društvo je dužno da banci depozitaru da nalog da sredstva okarakterisana kao neraspoređena vrati banci kod koje je uplata izvršena narednog radnog dana nakon isteka roka od pet radnih dana pri čemu klijent snosi sve troškove prenosa novčanih sredstava.

Prilikom podnošenja zahtjeva za kupovinu udjela, Društvo je dužno da izvrši identifikaciju fizičkog i pravnog lica u skladu sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Sl.gl BiH“, br. 47/14 i 46/16).

U slučaju da Društvo nije u mogućnosti da identifikuje uplatioca a u skladu sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, uplaćena sredstva se takođe tretiraju kao neraspoređena sredstva i ne ulaze u obračun vrijednosti neto imovine Fonda.

Pored prethodnog Društvo zadržava pravo odbiti zahtjev odnosno uplatu ukoliko isti nisu u skladu sa uslovima propisanim Prospektom Fonda, Zakonom o investicionim fondovima, Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, Zakona o deviznom poslovanju i drugim propisima koji definišu ovu oblast.

Otkup udjela

Zahtjev za otkup udjela je dostupan u sjedištu Društva i na internet stranici Društva. Zahtjev za otkup udjela u Fondu sa pratećom dokumentacijom investitor dostavlja Društvo. Otkup udjela vrši se po vrijednosti udjela, odnosno cijeni na dan prijema urednog zahtjeva za otkup, umanjenoj za izlaznu naknadu. Po prijemu zahtjeva za otkup udjela Društvo je dužno da vlasniku udjela izda potvrdu o prijemu zahtjeva.

Društvo je dužno da isplatu vlasnika udjela izvrši u roku od 5 radnih dana od dana prijema urednog zahtjeva za otkup udjela fonda. Obračun izlazne naknade pri isplati udjela može se izvršiti u novcu, odnosno hartijama od vrijednosti u zavisnosti od načina isplate udjela.

Društvo je dužno da na pisani zahtjev vlasniku udjela, u roku od pet radnih dana od dana prijema zahtjeva, dostavi potvrdu o:

- broju otkupljenih udjela,
- vrijednosti udjela na dan prijema zahtjeva za otkup,
- iznosu izlazne naknade za otkup,
- iznosu uplaćenih sredstava na njegov novčani račun.

Društvo je dužno da obavještenje investitorima da je izvršena isplata udjela u skladu sa zahtjevima vlasnika udjela objavi na svojoj internet stranici.

Društvo zadržava pravo odbiti zahtjeve za kupovinu ili otkup udjela ukoliko isti nisu u skladu sa uslovima propisanim Prospektom Fonda, Zakonom o investicionim fondovima, Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, Zakona o deviznom poslovanju i drugim propisima koji definišu ovu oblast.

Okup „IN SPECIE“

Ako bi se prodajom imovine otvorenog fonda, neophodnom za zadovoljenje zahtjeva za prodaju velike vrijednosti udjela, dovela u pitanje likvidnost fonda i time u nepovoljan položaj doveli drugi vlasnici udjela u fondu, otkup udjela će se izvršiti prenosom odgovarajućeg procenta svake vrste imovine fonda u vrijednosti jednakoj vrijednosti udjela koji se time otkupljuju, u mjeri u kojoj je to moguće i sprovodivo (otkup "in specie").

Otkup "in specie", odnosno otkup prenosom odgovarajućeg procenta svake vrste imovine otvorenog fonda u ukupnoj vrijednosti jednakoj vrijednosti udjela koji se time otkupljuju moguć je samo uz ispunjavanje sljedećih uslova:

- zahtjev za otkup udjela predstavlja najmanje 0,1% vrijednosti neto imovine fonda, odnosno najmanje 5.000,00 KM ako je neto imovina fonda manja od 5 miliona KM.

- razlika između ukupne vrijednosti odgovarajućeg procenta svake vrste imovine fonda koja se prenosi i ukupne vrijednosti udjela koji se time otkupljuju isplaćuje se u novcu,
- prenos odgovarajućeg procenta svake vrste imovine fonda na podnosioca zahtjeva kontroliše depozitar otvorenog fonda.

XIII UTVRĐIVANJE VRIJEDNOSTI UDJELA I VREDNOVANJE IMOVINE

Vrijednost jednog udjela u Fondu na dan vrednovanja utvrđuje se dijeljenjem neto vrijednosti imovine Fonda izražene u konvertibilnim markama sa ukupnim brojem udjela.

Dan vrednovanja imovine Fonda (t-1) je dan koji prethodi danu (t) tokom kojeg se obračunava neto vrijednost imovine po udjelu investicionog fonda.

Ukupan broj udjela Fonda na dan vrednovanja utvrđuje se umanjnjem broja udjela od prethodnog dana vrednovanja za broj udjela koje Fond povlači za lica koje su na dan vrednovanja predala ispravan zahtjev za prodaju udjela u Fondu i time prestala biti vlasnici udjela i uvećanjem za broj udjela koje Fond izdaje za lica čija su sredstva na dan vrednovanja evidentirana na računu fonda u svrhu kupovine udjela u Fondu, te podnijela ispravan i potpun zahtjev za kupovinu istih, a sve u skladu sa uslovima iz Prospekta i Statuta Fonda.

Zahtjeve za otkup udjela i uplate po zahtjevima za kupovinu udjela zaprimljene u neradne dane smatrat će se zaprimljenim prvog radnog dana koji slijedi danu zaprimanja zahtjeva.

Vrijednost imovine i obaveza Fonda, te cijene udjela Društvo utvrđuje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i propisima Komisije koji regulišu utvrđivanje vrijednosti imovine investicionog fonda i obračun neto vrijednosti imovine po udjelu investicionog fonda.

Vrijednost neto imovine Fonda i cijene udjela u Fondu izračunava se svakog radnog dana za prethodni radni dan najkasnije do 14 časova, a na osnovu vrijednosti imovine uz odbitak obaveza Fonda.

Cijena udjela Fonda se izračunava kao neto vrijednost imovine Fonda podijeljena brojem izdatih udjela. Broj izdatih udjela jednak je broju udjela u trenutku obračuna cijene, uzevši u obzir prodaju i otkupe izvršene od trenutka zadnjeg obračuna cijene do trenutka obračuna nove cijene.

Cijena udjela u Fondu nominirana je u KM i iskazuje se zaokružena na četiri decimale.

Informacije o cijeni udjela po svakom njenom obračunu dostupne su svim investitorima na internet stranici Društva i na internet stranici Banjalučke berze www.blberza.com.

Obračun vrijednosti imovine Fonda, te cijenu udjela u Fondu nadzire i potvrđuje banka depozitar koja je odgovorna za tačnost izračuna u okviru svojih zakonskih nadležnosti.

XIV OBUSTAVA PRODAJE I OTKUPA UDJELA

Prodaja i otkup udjela u Fondu može se obustaviti u slučaju kada društvo za upravljanje i Depozitar smatraju da usljed izuzetnih okolnosti nije moguće utvrditi tačnu cijenu imovine iz portfelja Fonda, te da postoje osnovani razlozi za obustavu otkupa u interesu vlasnika ili potencijalnih vlasnika udjela. Društvo bez odlaganja prijavljuje Komisiji obustavu otkupa i izdavanja udjela. Društvo će okolnosti obustavljanja objaviti na internet stranici Društva i u jednim dnevnim novinama koje se redovno prodaju na cijelom području Republike Srpske.

Obavještenje pored okolnosti obustavljanja će sadržavati i informaciju investitorima koji za vrijeme obustave prodaje i otkupa udjela podnesu zahtjev za kupovinu ili otkup udjela fonda da njihovi nalozi neće biti izvršeni u rokovima predviđenim Prospektom i Statutom Fonda te da imaju mogućnost da za

vrijeme obustave povuku zahtjev ili da ga izvrše po cijeni na dan prestanka obustave prodaje i otkupa udjela.

Za vrijeme obustave prodaje i otkupa udjela Društvo za upravljanje dužno je da na svojoj internet stranici objavi podatke koji će prosječnom investitoru omogućiti da razumije okolnosti nastanka obustave prodaje i otkupa udjela, kao i vrste i značaj rizika koji iz toga proizlaze.

Komisija može da naloži društvu za upravljanje i banci depozitaru da privremeno obustave prodaju i otkup udjela ako stekne nesporna saznanja ili ako postoji osnovana sumnja da se investitorima nanosi šteta zbog netačnog obračuna cijene udjela u fondu.

Komisija može da naloži isplate udjela u otvorenim fondovima ako je to u javnom interesu ili interesu investitora u fondu.

Za vrijeme trajanja obustavljanja prodaje i otkupa udjela društvo za upravljanje i njegovi prodajni zastupnici mogu nastaviti sa primanjem zahtjeva za kupovinu ili otkup udjela, koji će se izvršiti u trenutku kada bude obračunata sljedeća prodajna i otkupna cijena. Zahtjeve za kupovinu i otkup udjela za vrijeme obustave prodaje i otkupa udjela Društvo će evidentirati prema redosljedu prijema pri čemu niti jedan vlasnik udjela Fonda ne može da se stavi u povlašten položaj

Prava vlasnika udjela otvorenog fonda, propisana Zakonom, kao i prava i tereti na udjelima fonda u korist trećih lica za vrijeme obustave prodaje i otkupa udjela, miruju do datuma prestanka obustave prodaje i otkupa udjela.

Obustava prodaje i otkupa udjela mora da prestane čim prije je moguće, nakon što društvo za upravljanje i banka depozitar ocijene da je moguće odrediti tačnu cijenu imovine iz portfelja fonda, a najkasnije u roku od 28 dana od početka obustave, osim ako se Komisija izričito ne saglasi sa produženjem navedenog roka.

Zahtjeve za prodaju i otkup udjela primljene za vrijeme obustave prodaje i otkupa udjela društvo za upravljanje izvršit će po cijeni udjela fonda utvrđenoj na dan prestanka obustave prodaje i otkupa udjela.

Obavještenje o nastavku poslovanja otvorenog fonda potrebno je objaviti na internet stranici Društva, kao i u jednim dnevnim novinama koje se redovno prodaju na cijelom području Republike Srpske.

XV TROŠKOVI I NAKNADE

Iz imovine Fonda mogu se plaćati naknade i troškovi predviđeni ovim Prospektom Fonda.

Naknade i troškovi vlasnika udjela

U skladu sa Zakonom naknade koje se mogu naplaćivati investitoru ograničene su na:

- ulazna naknada koja se dodaje iznosu neto vrijednosti imovine fonda po udjelu u trenutku kupovine udjela,
- izlazna naknada koja se odbija od neto vrijednosti imovine fonda po udjelu u trenutku otkupa udjela,
- troškovi izdavanja potvrda o stanju udjela, te troškovi izrade, štampanja i poštarine u vezi sa polugodišnjim i godišnjim izvještajima vlasnicima udjela, ako ih investitori budu zahtjevali.

Ulazna naknada

Ulazna naknada, koja se dodaje na iznos uplate u trenutku kupovine udjela i zavisi od visine pojedinačnog ulaganja, definisana je na slijedeći način:

- od 500 KM do 10.000 KM iznosi 2% na iznos uplate;
- od 10.001 KM do 100.000 KM iznosi 1,5% na iznos uplate;
- od 100.001 KM do 250.000 KM iznosi 1% na iznos uplate;
- preko 250.001 KM iznosi 0,5% na iznos uplate.

Društvo može donijeti odluku o promjeni naknada o čemu je dužno obavjestiti Komisiju i javno objaviti izmjene.

Izlazna naknada

Društvo može donijeti odluku o promjeni izlazne naknade o čemu je dužno obavjestiti Komisiju i javno objaviti.

Slučajevi kada se ne naplaćuje naknada

Ulazne i izlazne naknade se ne naplaćuju u slučajevima:

- likvidacije Fonda,
- u slučaju najave uvođenja ili uvećanja visine izlazne naknade, u periodu od prvog objavljivanja najavljenih promjena naknada pa do odobrenja Komisije za hartije od vrijednosti
- pripajanja, spajanja ili podjele Fonda,
- promjene oblika Fonda.

Takođe, naknade se ne naplaćuju u slučajevima iz člana 109. stav 1. i 2. Zakona o investicionim fondovima.

Troškovi Fonda

Iz imovine otvorenog investicionog fonda sa javnom ponudom mogu se direktno plaćati sljedeći troškovi:

- naknada društvu za upravljanje,
- troškovi i provizije u vezi sa sticanjem ili prodajom imovine,
- porezi koje je fond dužan da plati na svoju imovinu ili dobit.

Otvorenom investicionom fondu sa javnom ponudom ne može se naplaćivati bilo kakva naknada vezana uz oglašavanje ili promovisanje prodaje udjela u fondu, kao ni nagrada prodajnim zastupnicima za fondove. Takve troškove snosi društvo za upravljanje iz prihoda ostvarenih na ime naknada za upravljanje i naplaćenih ulaznih i izlaznih naknada.

Ukupni iznos svih troškova koji se knjiže na teret otvorenog investicionog fonda sa javnom ponudom iskazuje se kao pokazatelj ukupnih troškova, a za svaku prethodnu godinu obračunava se na sljedeći način:

Ukupna naknada za upravljanje + ukupni iznos svih ostalih troškova iz člana 94. Zakona, osim troškova iz stava 1. t. v) i ž) tog člana / Prosječna godišnja neto vrijednost imovine x 100

Iznos troškova iz prethodnog stava mora se objaviti u revidiranom godišnjem izvještaju.

Pokazatelj ukupnih troškova fonda, uključujući i naknadu za upravljanje, ne može prelaziti 3,5% prosječne godišnje neto vrijednosti imovine fonda. Po završetku godišnjeg obračunskog razdoblja, Komisija svake godine objavljuje uporedni pregled pokazatelja ukupnih troškova svih otvorenih investicionih fondova sa javnom ponudom.

Troškove koji u određenoj godini pređu najviši dozvoljeni pokazatelj ukupnih troškova iz prethodnog stava, snosi društvo za upravljanje.

Naknada društvu za upravljanje

Društvo za upravljanje ima pravo na naknadu za upravljanje koja se naplaćuje iz imovine Fonda, u skladu sa Zakonom i propisima Komisije.

Naknada za upravljanje Fondom koja pripada Društvu iznosi 3,5% godišnje, a obračunava se na osnovu neto vrijednosti fonda dnevno prema sljedećoj formuli:

Iskazana godišnja naknada za upravljanje x 1/365

Obračunata naknada akumulirano se isplaćuje jednom mjesečno.

XVI RASPOLAGANJE SA DOBITI FONDA

Dobit Fonda utvrđuje se finansijskim izvještajima i u cjelosti pripada vlasnicima udjela. Cjelokupna dobit se reinvestira u Fond. Dobit Fonda je sadržana u cijeni udjela.

XVII PORESKI PROPISI KOJI SE PRIMJENJUJU NA FOND

Imovina Fonda teretiće se za sve poreske obaveze koje se odnose na poslovanje otvorenih investicionih fondova s javnom ponudom prema važećim poreskim propisima Republike Srpske, uključujući poreske obaveze koje je Fond dužan podmiriti na svoju imovinu ili dobit, kao i za troškove regulisanja poreskih obaveza i zahtjeva za povrat navedenih poreza.

Investitorima se preporučuje individualna upućenost o mogućim poreskim posljedicama koje za njih mogu proizići na osnovu vlasništva ili raspolaganja udjelima u Fondu s obzirom na relevantne domaće i strane poreske propise ili međunarodne ugovore sa poreskim obilježjima ili posljedicama.

XVIII ISTORIJSKI PRINOS FONDA

Prinos Fonda od osnivanja kao i svi propisani izvještaji dostupni su na internet stranici Društva www.management-solutions.biz.

XIX PROFIL INVESTITORA KOME JE FOND NAMJENJEN

Investitori u Fondu mogu biti sva fizička i pravna lica kojima je to dopušteno odredbama Zakona i drugim propisima.

S obzirom na cilj Fonda i strategiju ulaganja, Fond je prvenstveno namijenjen svim fizičkim i pravnim licima sa visokom tolerancijom prema riziku, koji žele iskoristiti mogućnost ostvarivanja viših prinosa koje pružaju akcije, iskusnijim investitorima koji žele postići specifične investicione ciljeve, te investitorima koji žele diverzifikovati strukturu svoje imovine.

Iznos koji je razumno investirati u Fond prvenstveno zavisi o ličnim preferencijama i materijalnim mogućnostima svakog investitora. Prije ulaganja potencijalnim se investitorima preporučuje da sagledaju cjelokupnu ličnu imovinu, trenutne i buduće potrebe za novčanim sredstvima, te sklonost preuzimanja rizika povezanih s određenom vrstom ulaganja.

XX TRAJANJE POSLOVNE GODINE

Poslovnom godinom Fonda smatra se kalendarska godina, koja počinje 1. januara, a završava 31. decembra.

XXI DATUM IZDAVANJA PROSPEKTA

Datum izdavanja Prospekta je 16.10.2018.godine, ažuriran je u februaru 2020.godine i avgustu 2022.godine.

**XXII DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE INVESTICIONIM FONDovima
„MANAGEMENT SOLUTIONS“ DOO BANJA LUKA****Osnovni podaci**

Naziv:	Društvo za upravljanje investicionim fondovima „MANAGEMENT SOLUTIONS“ d.o.o. Banja Luka
Skraćeni naziv:	DU IF „MANAGEMENT SOLUTIONS“ d.o.o. Banja Luka
Adresa sjedišta:	Jovana Dučića 25, 78000 Banja Luka, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina
Telefon:	00387 51 491 555
Fax:	00387 51 491 550
E-mail:	office@management-solutions.biz
Web site:	www.management-solutions.biz
Naziv registarskog suda:	Okružni privredni sud u Banja Luci
Broj i datum upisa:	071-0-Reg-07-000693 od 02.04.2007. godine
Broj registarskog uložka:	1-16994-00 Banja Luka
Iznos upisanog i upl. osnovnog kapitala:	400.000,00 KM
Matični broj:	11041582
Šifra djelatnosti:	66.30 - Djelatnost upravljanja fondovima
Pravni oblik:	Društvo sa ograničenom odgovornošću
Podaci o dozvoli KHOV RS:	Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti RS br. 01-UP-52-315-20/16 od dana 01.06.2016. godine
Revizorska kuća:	„VralAudit“ d.o.o. Banja Luka
Ime i prezime zakonskog zastupnika:	Dragan Kajkut, izvršni direktor Društva
Podaci o saglasnosti KHOV	Rješenje broj: 01-UP-51-95-3/22 od dana 01.03.2022.godine
Ime i prezime zakonskog zastupnika:	Fatima Spahić, izvršni direktor Društva
Podaci o saglasnosti KHOV	Rješenje broj: 01-UP-51-570-1/19 od dana 6.11.2019.godine

Predmet poslovanja Društva je osnivanje investicionih fondova i upravljanje investicionim fondovima, odnosno ulaganje novčanih sredstava u vlastito ime i za račun vlasnika udjela otvorenih investicionih fondova, te obavljanje drugih poslova određenih Zakonom o investicionim fondovima.

Društvo, u ime i za račun Fonda, donosi sve odluke koje se odnose na ostvarivanje upravljačkih i drugih prava koja su sadržana u hartijama od vrijednosti emitenta, a koje se nalaze u portfelju Fonda. Imovina, obaveze, prihodi i rashodi Fonda vode se odvojeno od imovine, obaveza, prihoda i rashoda Društva.

Osnivanje, odobrenje za rad i osnovni kapital Društva

Fondom upravlja Društvo za upravljanje investicionim fondovima «MANAGEMENT SOLUTIONS» d.o.o. Banja Luka, koje je pravni sljedbenik Društva za upravljanje investicionim fondovima „Mikrofin invest“ d.o.o. Banja Luka. „Mikrofin Invest“ d.o.o. je osnovano dana 06.08.2008. godine i registrovano kod Osnovnog suda u Banjoj Luci pod brojem 1-16994-00. Komisija za hartije od vrijednosti izdala je dozvolu Društvu „Mikrofin Invest“ d.o.o. pod brojem 01-UP-051-2892/08 od 10.07.2008. godine.

Rješenjem br. 01-UP-52-315-20/16 od dana 01.06.2016. godine Komisija za hartije od vrijednosti utvrdila da je Društvo za upravljanje investicionim fondovima „MANAGEMENT SOLUTIONS“ d.o.o. Banja Luka uskladilo svoje poslovanje sa Zakonom o investicionim fondovima.

Osnovni kapital Društva za upravljanje investicionim fondovima „MANAGEMENT SOLUTIONS“ d.o.o. Banja Luka iznosi 400.000,00 KM.

Vlasnik 100% Društva je Bojan Bundalo iz Banje Luke, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina.

XXIII FONDOVI SA KOJIMA UPRAVLJA DUIF „MANAGEMENT SOLUTIONS“ DOO BANJA LUKA

Pored OAIF „BORS INVEST FOND“ Društvo upravlja sa sljedećim investicionim fondovima:

- Otvoreni mješoviti investicioni fond sa javnom ponudom “BALKAN INVESTMENT FOND”,
- Otvorni akcijski investicioni fond sa javnom ponudom “PROFIT PLUS”,
- Otvoreni akcijski investicioni fond sa javnom ponudom “AKTIVA INVEST FOND”,
- Otvoreni mješoviti investicioni fond sa javnom ponudom “VB FOND”,
- Otvoreni akcijski investicioni fond sa javnom ponudom “VIB FOND”.

XXIV IMENA I POVEZANOST ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA I NJIHOVE KRATKE BIOGRAFIJE

Poslove upravljanja i vođenja poslovanja otvorenog investicionog fonda sa javnom ponudom, u skladu sa ciljevima utvrđenim u njegovom prospektu, može obavljati isključivo društvo za upravljanje, koje je od Komisije dobilo dozvolu za poslovanje.

Upravni odbor Društva ima tri člana:

Aleksandra Kujundžić, predsjednik Upravnog odbora - diplomirani ekonomista iz Banja Luke, RS, rođena je 1971. godine u Novom Sadu. Bogato osamneastogodišnje iskustvo iz oblasti finansija i tržišta kapitala kako u Republici Srbiji, tako i u Bosni i Hercegovini je stekla aktivnim učešćem i radom u bankama, brokerskoj kući i društvima za upravljanje investicionim fondovima. Razvoju tržištu kapitala Republike Srpske doprinos je dala u funkciji: Brokera za poslove sa hartijama od vrijednosti u

„VB Banci“ AD Banja Luka, Direktora Poslovne jedinice „NLB Broker“, NLB Razvojna banka AD Banja Luka, Člana Upravnog odbora Društva za upravljanje investicionim fondovima „BLB MENADŽMENT INVEST“ AD Banja Luka. Radno iskustvo u privredi je sticala i u NLB Continental banci a.d. Novi Sad u svojstvu Višeg stručnog saradnika za kredite privredi, a potom kao viši samostalni stručni saradnik za upravljanje rizicima. Trenutno obavlja dužnost Višeg samostalnog stručnog saradnika za upravljanje kreditnim rizicima u NLB banci AD Banja Luka.

Olgica Radić, član Upravnog odbora - diplomirani ekonomista iz Sremskih Karlovaca, rođena je 1970. godine u Novom Sadu. Posjeduje bogato iskustvo iz oblasti finansija, a posebno u domenu poslova interne revizije i finansijskih tržišta na području Balkana. Radi u finansijskom sektoru Srbije, obavljala je dužnost samostalnog stručnog saradnika u Continental banci Novi Sad, višeg komercijaliste, zatim dužnost bankara za kompanije i člana kreditnog odbora KBC banke AD Beograd, filijala Novi Sad. Radila je u Razvojnoj banci AD Novi Sad kao samostalni saradnik u praćenju poslovanja SME u tri regiona, nakon čega karijeru nastavlja u Garancijskom fondu Autonomne pokrajine Vojvodina, gdje i trenutno obavlja dužnost pomoćnika menadžera za razvoj tržišta i novih proizvoda, te dužnost internog revizora.

Dragan Kajkut, zamjenik predsjednika Upravnog odbora - diplomirani ekonomista, rođen 1979.godine u Banjoj Luci. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci. Posjeduje licence brokera i investicionog menadžera. Poslovnu karijeru je započeo 2007.godine kao analitičar u Društvu za upravljanje investicionim fondovima „Zepter Invest“ a.d. Banja Luka, gdje je od 2009-2016.godine obavljao poslove investicionog menadžera. Od 2016.godine zaposlen u Društvu za upravljanje investicionim fondovima „Kristal Invest“ a.d. Banja Luka, na poziciji Višeg stručnog saradnika u Operativnoj jedinici, gdje ostaje do februara 2022.godine. Od marta 2022.godine zaposlen u Društvu za upravljanje investicionim fondovima „Management Solutions“ d.o.o. Banja Luka na poziciji izvršnog direktora.

Članovi Upravnog odbora:

- nisu rodbinski povezani,
- ne obavljaju poslove van Fonda koji su od uticaja na Fond,
- nemaju ugovore sklopljene sa Fondom,
- nisu u finansijskom odnosu sa licem koje zaključuje ugovor sa Fondom,
- nisu pod kontrolnim uticajem lica koje je u pravnom poslu sa Fondom,
- nisu osuđivani za krivična djela protiv privrede,
- nisu imali službene optužbe ili sankcije od strane pravosudnih ili regulatornih organa, uključujući i strukovna tijela, kao ni sudske odluke o isključenju ili zabrani rada u takvim organima,
- nisu vršili funkcije u odborima društava u kojima su pokretani postupci stečaja ili likvidacije.
-

XXV DODATNE INFORMACIJE

Statut Fonda

Saglasno članu 110. Zakona o investicionim fondovima (Službeni glasnik Republike Srpske br.92/06 i 82/15), Statut Fonda donesen na 35. sjednici Upravnog odbora Društva, dana 04.10.2018.godine i sastavni je dio ovog Prospekta.

XXVI DEPOZITAR FONDA

Banka depozitar je banka koja za potrebe fonda obavlja poslove čuvanja zasebne imovine fonda, poslove vođenja posebnih računa za imovinu fonda i odjeljivanja imovine svakog pojedinog fonda od imovine ostalih fondova, te obavlja druge poslove u skladu sa odredbama Zakona i propisom Komisije.

Depozitar Fonda je Centralni registar hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka- odjeljenje depozitarnih poslova.

Pored čuvanja posebne imovine fonda, vođenja posebnih računa za imovinu svakoga pojedinog fonda i odjeljivanja imovine svakog pojedinog fonda od imovine ostalih fondova, banka depozitar obavlja sljedeće poslove:

- osigurava da se prodaja i otkup udjela za račun fonda obavljaju u skladu sa Zakonom i aktima fonda,
- vodi računa da je obračun neto vrijednosti pojedinih udjela u fondu obavljen u skladu sa Zakonom, mjerodavnim propisima te prospektom i statutom fonda,
- izvršava naloge društva za upravljanje u vezi s transakcijama s hartijama od vrijednosti i drugom imovinom koja čini portfelj fonda, pod uslovom da nisu u suprotnosti sa Zakonom, propisima Komisije, prospektom ili statutom fonda, te obezbjeđuje da transakcije hartijama od vrijednosti budu izmirene, odnosno da dospjela novčana potraživanja budu naplaćena u zakonskim ili ugovorenim rokovima,
- izvještava Društvo za upravljanje o korporativnim radnjama vezanim za imovinu fonda koju čuva i izvršava njegove naloge koji iz toga proizlaze,
- naplaćuje sve prihode i druga prava dospjela u korist fonda, a koja proizlaze iz njegove imovine,
- obezbjeđuje da se prihodi Fonda koriste u skladu sa Zakonom i prospektom ili statutom fonda, te da su troškovi koje plaća Fond u skladu sa uslovima iz prospekta ili statuta fonda, odredbama Zakona i drugih propisa,
- obavlja druge poslove koji su predviđeni ugovorom zaključenim sa društvom za upravljanje,
- vodi evidenciju poslovanja koje obavlja kao banka depozitar svakoga pojedinog fonda i redovno usklađuje sa evidencijom društva za upravljanje,
- prijavljuje Komisiji kršenje Zakona i ugovora od strane društva za upravljanje u slučaju da društvo za upravljanje odbije prihvatiti njen zahtjev za prestankom takvog kršenja,
- revizorima i drugim licima ovlaštenim za obavljanje uvida, uključujući i Komisiju, omogućuje pristup podacima i računima vezanim uz fond i njegovu imovinu.

➤ *Prilog:*

Statut Otvorenog akcijskog investicionog fonda sa javnom ponudom „BORS INVEST FOND“

Broj:UO-MS- 68-1/22

Datum: 08.08.2022.god.